

מאורות אל העבר

יא אלול תש"ח | 15/09/1948

גולדה מאיר (במרכז התמונה) בחזית בית הכנסת
במוסקווה מוקפת באלפי יהודים בראש השנה
תש"ט. צילום: ויקיפדיה נחלת הכלל

גולדה, אל תשכחי אותנו

טקס הגשת כתב האמנה לנשיא ברית המועצות היה קצר ומרגש. השגרירה, גולדה מאיר, הראשונה מבין שגרירי ישראל הצעירה בעולם שהגישה את כתב האמנה במוסקווה בי"א באלול תש"ח (15.9.1948). עסקה בטיפול הקשרים הדיפלומטיים והצבאיים בין המדינה הצעירה לרוסיה, שהייתה בת בריתה המפתיעה בתש"ח. אולם, לא פחות מכך, ביקשה ליצור קשר עם "יהודי הדממה" - קהילת יהדות רוסיה הנעלמת והנאלמת. בשבת הראשונה במוסקווה, הגיעה גולדה לבית הכנסת, והתקבלה בהתרגשות אדירה על ידי המתפללים. אחדים מהם ניגשו אליה בלאט בפינת הרחובות, ובירכו "שהחיינו". כמה שבועות לאחר מכן, בראש השנה, על אף שהוזהרו במפורש בעיתונות הסובייטית שלא לעשות זאת, הציפו למעלה מחמישים אלף יהודים את הרחובות שמסביב לבית הכנסת הגדול במוסקווה וביקשו רק לחזות בשגרירה הישראלית הראשונה. צעקות "נאש גולדה" (גולדה שלנו) ו"אל תשכחו אותנו" שפרצו מקהל הרבבות, נענו בקריאתה של גולדה: "תודה שנשאתם יהודים". למרות הדיכוי הנורא ומסע האנטישמיות שפרץ מייד לאחר האירוע בראש השנה, הגחלת של יהדות רוסיה עדיין לחשה. גלי העלייה הגדולים של המשך המאה העשרים יוכיחו שהלהבה היהודית עוד תשוב ותתפרץ.